

Valstybinio audito ataskaita

2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR VALSTYBĖS
SKOLOS ATASKAITŲ TEISINGUMAS IR
SKOLINIMOSI TEISĖTUMAS

2016 m. spalio 3 d. Nr. FA-P-60-8-11-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRAUKA</u>	<u>3</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>4</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>7</u>
<u>1. Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas</u>	<u>7</u>
1.1. Subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi neatsakingai	7
1.2. Subjektų finansinėse ataskaitose yra reikšmingų iškraipymų	8
1.3. Dalis konsoliduoti pateiktų duomenų taisyta neturint pakankamų pagrindžiančių įrodymų	12
<u>2. Valstybės skolos ataskaitų vertinimas</u>	<u>13</u>
<u>3. Skolinimosi teisėtumas ir valstybės skolos valdymas</u>	<u>14</u>
3.1. Optimalus valstybės skolos lygis dar nenustatytas	14
3.2. Ne visos savivaldybės tinkamai valdė įsipareigojimus ir skolinosi teisėtai	15
3.3. Ne visi valdžios sektoriaus subjektai turi skolos ir kitų skolinių įsipareigojimų valdymo strategijas	17
3.4. Skolos valdymo išlaidos prižiūrimos nepakankamai	18
<u>PRIEDAI</u>	<u>20</u>

SANTRAUKA

Vadovaudamiesi teisės aktais atlikome 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų ir skolinimosi teisėtumo auditą. Dėl 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio teikiame sąlyginę išvadą, nes žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose nustatėme reikšmingų duomenų iškraipymų. Reikšmingiausi iš jų nustatyti žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose, kurių duomenys konsoliduoti į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį. Savivaldybių konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose pateikta neteisinga informacija apie infrastruktūros statinius, nes dauguma savivaldybių administracijų nėra atlikusios kelių techninės inventorizacijos ir teisinės registracijos. Nustatėme atvejų, kai savivaldybės tokį patį biologinį turtą apskaitoje registravo skirtingose sąskaitose, o 26-ių savivaldybių ataskaitose šio turto nėra, nors savivaldybių veiklos pobūdis yra panašus. Savivaldybių ataskaitose pateikta neteisinga informacija apie turtą ir įsipareigojimus, nes ne visi subjektai tinkamai atliko inventorizaciją ar jos neatliko.

Valstybės skolos ataskaitų duomenys netikslūs, nes į valstybės skolą neįtraukti valdžios sektoriaus įsipareigojimai pagal sutartis, kurios, vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu, yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims ir 50,8 mln. Eur savivaldybių įsipareigojimai pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis.

Įvertinę valstybės skolinimosi teisėtumą nustatėme, kad 2015 metais Vyriausybė ir savivaldybės laikėsi skolinimosi ir garantijų limitų, tačiau ne visos savivaldybės ėmėsi pakankamų ir veiksmingų priemonių turimiems įsiskolinimams sumažinti arba prisirišę skolinių įsipareigojimų, kai teisės aktai tai daryti draudė.

Įvertinę skolos valdymą, konstatavome, kad optimalus skolos lygis dar nenustatytas, o skolos valdymo išlaidos prižiūrimos nepakankamai.

Rekomendacijos Finansų ministerijai:

1. Siekiant išvengti valstybės skolos ataskaitų dubliavimo, iš naujo įvertinti ministerijos rengiamų ataskaitų tikslumą ir pakeisti teisės aktus, susijusius su valstybės skolos ataskaitų sudarymu ir duomenų pateikimu.
2. Sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias sistemingą turimų skolinių priemonių ir jų alternatyvų vertinimą, sprendimų priėmimą, siekiant reaguoti į pokyčius finansų rinkoje ir sutaupyti valstybės biudžeto lėšų.
3. Parengti metodines rekomendacijas ir / ar pakeisti teisės aktus, kad į valstybės skolą būtų įtraukti visi įsipareigojimai, kurie ne tik savo forma, bet ir turiniu priskirtini skoliniams įsipareigojimams.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos 1 priede „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones; įvertinti valstybės skolinimosi 2015 metais teisėtumą, įskaitant skolos valdymą.

Audituojamas laikotarpis – 2015 metai.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹, nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys – tai finansinių ataskaitų rinkinys, kurį sudaro valstybės, visų savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF), Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF), kitų valstybės išteklių fondų, kurių lėšų sąmatas tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas (Privatizavimo, Rezervinio (stabilizavimo), Garantinio ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo), finansinių ataskaitų rinkiniai, pateikti kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Pakeitus įstatymą², Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondai tapo viešojo sektoriaus subjektais, jų ataskaitų duomenys taip pat įtraukti į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą³ už nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengimą atsakinga Finansų ministerija.

Pagal Valstybės skolos įstatymą⁴ Finansų ministerija atstovauja Vyriausybei skolinantis valstybės vardu, valdant perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, valdant ir administruojant Vyriausybės valstybės vardu skolinantis prisiimtus įsipareigojimus, administruojant perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus.

Pasibaigus biudžetiniams metams, Vyriausybė⁵ privalo pateikti Seimui valstybės skolos ataskaitas, įeinančias į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Vadovaudamasi įstatymais⁶ Valstybės kontrolė atlieka nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio valstybinį auditą, vertina Vyriausybės parengtas valstybės skolos ataskaitas ir kasmet ne vėliau kaip iki spalio 1 dienos Vyriausybei ir ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos Seimui pateikia valstybinio audito išvadą ir audito ataskaitą.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikti audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė pareikšta valstybinio audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 12 d.

² Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 pakeitimo įstatymas, 2015-11-19 Nr. XII-2054, 45 str. 2 d.

³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 3 d.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas, 1996-08-22 Nr. I-1508 (su vėlesniais pakeitimais), 3 str. 3, 4, 5 ir 6 d.

⁵ Ten pat, 12 str. 1 d.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymas, 1995-05-30 Nr. I-907 (su vėlesniais pakeitimais), 9 str. 3 d. 5 p., Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 2 d. 5 p. ir 3 d.; Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas, 1996-08-22 Nr. I-1508 (su vėlesniais pakeitimais), 12 str. 2 d.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁷, Tarptautinius audito standartus⁸ ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁹, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir valstybės skolos ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, o skolinamasi teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Atlikome pagrindines audito procedūras Finansų ministerijoje, savivaldybėse ir Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo bei Pertvarkymo fonduose. Audito metu naudojomes Valstybės kontrolės auditorių atliktų valstybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir išteklių fondų, kurių sąmatas tvirtina Seimas, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditų rezultatais, taip pat savivaldybių kontrolierių atliktų savivaldybių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditų rezultatais.

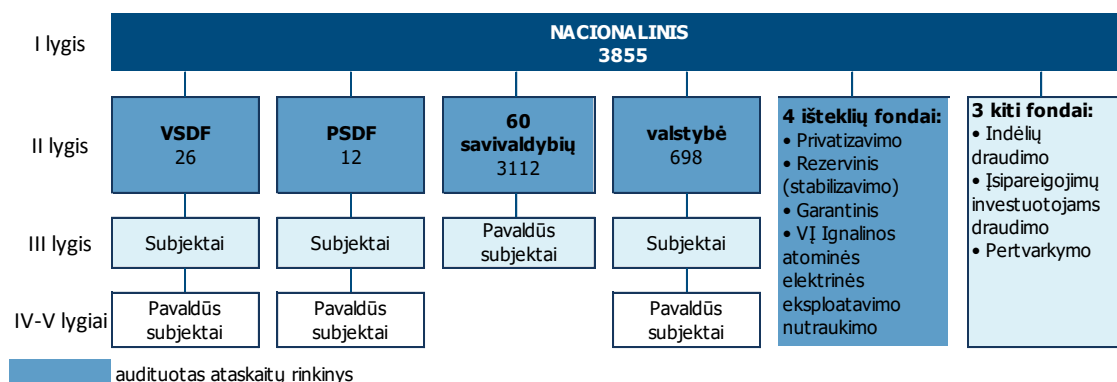
Dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Šį rinkinį sudarė finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2015 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 49 691 016,9 tūkst. Eur, pabaigoje – 48 337 462,3 tūkst. Eur.

Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parengiamas konsolidavus visų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenis į vieną konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, taikant Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS), kitus teisės aktus, reglamentuojančius viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą. Į 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį įtraukti 3 855-ių subjektų finansinių ataskaitų duomenys, žr. 1 pav.

1 pav. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių lygiai ir į rinkinius konsoliduoti subjektai

Šaltinis – Valstybės kontrolė

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

⁹ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000, 4200 TAAIS) standartai (<http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>).

Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio vertinimui naudojome 483 374,6 tūkst. Eur kiekybinį reikšmingumą – 1 proc. turto sumos 2015 m. pabaigoje. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų iškaipymų vertinimui tais atvejais, kai iškaipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Atlikę ankstesnių metų savivaldybių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių analizę ir atsižvelgę į nustatytus duomenų iškaipimus, savivaldybėse suplanavome ir atlikome audito procedūras kiekybiškai reikšmingoje ilgalaikio turto (vietinės reikšmės kelių bei gatvių) apskaitos srityje ir kokybiškai reikšmingose apskaitos srityse – biologinio ir finansinio turto (investicijų į subjektus).

Į 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį pirmą kartą įtraukti Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondų finansinių ataskaitų duomenys, todėl šiuose fonduose suplanavome ir atlikome audito procedūras.

Taip pat atlikome audito procedūras Finansų ministerijoje – tikrinome jos atliktus konsolidavimo įrašus. Jų atranką atlikome statistiniu būdu taikydami piniginio vieneto metodą.

Dėl valstybės skolos ataskaitų

Audito metu vertinome valstybės skolos ataskaitas, sudarytas pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis: valstybės skolos ataskaitą pagal priemonių tipą; valstybės skolos ataskaitą pagal kreditorius; valstybės skolos ataskaitą pagal sektorius; valstybės perskolinamų paskolų ataskaitą; suteiktų valstybės garantijų ataskaitą ir valstybės skolos ataskaitų aiškinamąjį raštą. Valstybės skola 2015 m. pradžioje sudarė 15 471,1 mln. Eur, pabaigoje – 16 790,4 mln. Eur.

Valstybės skolos ataskaitų vertinimui naudojome 7,6 mln. Eur kiekybinį reikšmingumą – 1 proc. Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio sumos. Suplanavome ir atlikome audito procedūras Finansų ministerijoje ir savivaldybėse.

Dėl skolinimosi teisėtumo

Vertindami valstybės skolinimosi teisėtumą suplanavome ir atlikome audito procedūras Finansų ministerijoje ir savivaldybėse. Įvertinome visus Finansų ministerijos 2015 metais sudarytus sandorius, vertinome, ar subjektai laikėsi Valstybės skolos įstatymo, 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹⁰, kitų teisės aktų (žr. 2 priedą), reglamentuojančių skolinių įsipareigojimų prisiėmimą ir skolintų lėšų naudojimą.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, vertinome šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Taip pat atlikome skolos valdymo vertinimą: vertinome skolos lygį ir skolos valdymo išlaidas.

¹⁰ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1408.

AUDITO REZULTATAI

1. NACIONALINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1.1. Subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi neatsakingai

Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas daugiausia priklauso nuo viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenų teisingumo ir duomenų pateikimo į viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS) teisingumo. Pirmiausiai parengiami viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai, po to rengiami žemesniojo konsolidavimo lygio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai, galiausiai parengiamas nacionalinis šių ataskaitų rinkinys (I lygis).

Už viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinių sudarymą atsako viešojo sektoriaus subjekto vadovas¹¹. Valstybės kontrolės auditoriai ir savivaldybių kontrolieriai kasmet nustato reikšmingų iškreipimų žemesniojo konsolidavimo lygio subjektų finansinėse ataskaitose (žr. ataskaitos 1.2 poskyrį). Tai rodo, kad viešojo sektoriaus subjektų sukurtos vidaus kontrolės priemonės nėra pakankamos ir veiksmingos.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹² konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose turi būti parodytas visas konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos ir grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos, pinigų srautai. Audito metu nustatėme, kad ne visi žemesniojo konsolidavimo lygio konsoliduojantys subjektai (savivaldybių administracijos, ministerijos ir kt.) užtikrino, kad jų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniuose būtų nurodyta teisinga informacija, nes neanalizavo savo grupės subjektų finansinių ataskaitų ir eliminavimo informacijos, pateiktos į VSAKIS. Pavyzdžiui, tik 18-a savivaldybių administracijų (iš 60-ies) atliko savo grupės subjektų pateiktų finansinių ataskaitų ir VSAKIS ataskaitų duomenų analizę. Pažymime, kad Biudžeto sandaros įstatymas¹³ nustato asignavimų valdytojų prievolę atlikti pavaldžių biudžetinių įstaigų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiamų ataskaitų rinkinių analizę bei užtikrinti jų teisingumą.

Duomenų iškreipimų nustatyta ir dėl to, kad daugelio viešojo sektoriaus subjektų naudojamos apskaitos sistemos yra nepritaikytos automatinio būdu teikti duomenis į VSAKIS. Dauguma subjektų 2015 metais duomenis į VSAKIS suvedė rankiniu būdu ar pateikė naudodamiesi VSAKIS duomenų importo šablonu. Mūsų nuomone, realizavus automatinį duomenų pateikimą į VSAKIS, sumažėtų laiko sąnaudos ir žmogiškosios duomenų įvedimo klaidos tikimybė.

¹¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 35 str., 2 d.

¹² Ten pat, 22 str. 3 d.

¹³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 d. 5 p.

1.2. Subjektų finansinėse ataskaitose yra reikšmingų iškraipymų

Audituotų subjektų finansinėse ataskaitose nustatyta duomenų reikšmingų iškraipymų, kurie turėjo įtakos Valstybės kontrolės auditorių ir savivaldybių kontrolierių išvadose dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių pareikštoms nuomonėms. Audituotų ataskaitų duomenys ir išvadose pareikštos nuomonės nurodyti 1 lentelėje.

1 lentelė. Viešojo sektoriaus subjektų 2015 metų finansinių ataskaitų duomenys ir audito išvadose pareikštos nuomonės

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai	Subjektų skaičius	Iš viso turto ¹⁴ , tūkst. Eur	Nuomonė ¹⁵ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	
			2015 m.	2014 m.
Valstybės	698	43 514 947,3	S	S
51 savivaldybės ¹⁶	2783	6 721 597,4	S – 51	S – 48
8 savivaldybių	282	718 335,4	B – 8	B – 9
1 savivaldybės	47	70 520,2	NA – 1	N – 2
				NA – 1
Valstybinio socialinio draudimo fondo	26	701 750,4	S	S
Privalomojo sveikatos draudimo fondo	12	182 899,8	B	B
Rezervinio (stabilizavimo) fondo	1	62 921,3	B	B
Privatizavimo fondo	1	29 964,4	B	N
Garantinio fondo	1	25 312,6	S	S
VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo	1	5 439,6	B	S
Indėlių draudimo fondo	1	277 907,7	*	–
Pertvarkymo fondo	1	10 117,5	*	–
Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo	1	2 473,3	*	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Dėl rinkinių teisingumo pareikšta 12 besąlyginių ir 53 sąlyginės nuomonės¹⁷. Sąlyginės nuomonės reiškia, kad ataskaitose nustatyta reikšmingų duomenų iškraipymų. Valstybės kontrolės atliktų auditų rezultatai pateikti šiose ataskaitose:

- Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas,
- Valstybinio socialinio draudimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,
- Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,
- Garantinio fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,

¹⁴ Rinkinio finansinės būklės ataskaitoje nurodyta turto suma iš viso.

¹⁵ Sutrumpinimai: B – besąlyginė; S – sąlyginė, N – neigiama, NA – neaudituota, * – valstybinio audito išvada neteikiama.

¹⁶ Savivaldybių kontrolierių pareikštos nuomonės pateiktos ataskaitos 3 priede.

¹⁷ Nebuvo audituotas Jurbarko rajono konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, nes savivaldybė neturėjo kontrolieriaus, o Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fonduose atlikome audito procedūras (valstybinio audito išvadų teikimas dėl šių fondų ataskaitų rinkinių nenumatytas, o 2014 metais fondai nebuvo viešojo sektoriaus subjektai).

- Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,
- Privatizavimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumas,
- Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumas.

Visos Valstybės kontrolės ir savivaldybių kontrolierių nustatytų duomenų iškraipymų sumos pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė. Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenys ir duomenų iškraipymų suma žemesniojo konsolidavimo lygio subjektų finansinių ataskaitų straipsniuose

Eil. Nr.	Straipsniai	Rinkinio duomenys, tūkst. Eur	Iškraipymų suma ¹⁸ , tūkst. Eur		
			Suma* padidinta (+), sumažinta (-)	Suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti	
				iš viso	iš jos savivaldybių KFAR
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA					
A	ILGALAIKIS TURTAS	42 123 218,8	-1 003,5	16 011 387,9	1 029 230,2
B	BIOLOGINIS TURTAS	12 649,0	397,2	9 376,2	9 376,2
C	TRUMPALAIKIS TURTAS	6 201 594,5	70,65	1 870 179,9	3 615,3
D	FINANSAVIMO SUMOS	5 318 917,8	1 922,5	12 592 457,8	314 625,6
E	ĮSIPAREIGOJIMAI	19 612 157,3	-284,0	1 602 707,3	23 808,3
F	GRYNASIS TURTAS	23 505 235,7	-1 013,6	1 659 287,9	356 477,3
VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA					
A	PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS	12 084 635,7	442,5	10 072 749,6	2 883,4
B	PAGRINDINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	-11 772 376,9	21 681,6	4 854 132,7	3 119,9
C	PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	312 258,8	21 669,6	**	**
D	KITOS VEIKLOS REZULTATAS	-67 101,4	42,0	192,5	
E	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS	-294 772,6	254,8	3 364,5	530,8
F	APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMO ĮTAKA	33 341,9	-21 313,9	0,3	11 760,6
G	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS PRIEŠ NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKĄ	-16 273,4	-74,6	**	**
H	NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKA	114 663,4	-185,2	11 760,6	
I	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	98 390,1	349,1	**	**

¹⁸ Rengiant konsoliduotąsias ataskaitas viešojo sektoriaus subjektų grupė laikoma ekonominiu vienetu ir šios grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos ir jų rezultatai yra eliminuojami, todėl lentelėje nurodytos duomenų iškraipymų sumos nėra tiesiogiai palyginamos su nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenimis.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA					
A	PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	218 496,0	4 972,2	236 983,8	–
B	INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	-1 046 790,0	150,0	28,8	–
C	FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	589 284,3	-35,4	228 601,1	–

* Suma apskaičiuota įvertinus duomenų iškraipymus, didinančius ir mažinančius straipsnių vertę.

** Šiems straipsniams turi įtakos pajamų ir sąnaudų iškraipymai, jų dydžio neįmanoma įvertinti.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Iškraipymų, kuriuos galime patikimai įvertinti, sumos nėra reikšmingos, todėl jos neturi įtakos mūsų nuomonei dėl rinkinio duomenų teisingumo.

Reikšmingiausią įtaką turi sumos, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti, kurios nustatytos žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose, kurių duomenys konsoliduoti į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį¹⁹.

Reikšmingos įtakos (finansinės įtakos duomenų teisingumui patikimai įvertinti neįmanoma) nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui turi ir sumos, kurių teisingumo negalime patvirtinti, nustatytos savivaldybių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Savivaldybių konsoliduotosiose ataskaitose pateikta:

Neteisinga informacija apie turtą ir įsipareigojimus. 15-os savivaldybių dalis subjektų netinkamai atliko inventorizaciją (žr. ataskaitos 4 priedą): inventorizacijos rezultatų neįregistravo apskaitoje iki finansinių ataskaitų sudarymo datos, inventorizacijos metu neįvertino, ar turtas turi nuvertėjimo požymių, ir neskaičiavo objektų, kai nebaigtos statybos darbai buvo atidedami, jų nenumatoma baigti arba jie nukeliami ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui, nuvertėjimo. Dėl to negalėjome įsitikinti, kad finansinėse ataskaitose nurodyti teisingi turto ir įsipareigojimų likučiai.

Neteisinga informacija apie infrastruktūros statinius. Dauguma savivaldybių administracijų (43 iš 60) vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą tvarkė nesivadovaudamos 12-ojo VSAFAS²⁰ reikalavimais (žr. ataskaitos 5 priedą): apskaitoje užregistravo ne visus kelius (gatves), neapskaitė turto pagal vienetus, neatliko ar netinkamai atliko metinę kelių inventorizaciją, eksploatuojamų kelių vertės neperkėlė iš nebaigtos statybos straipsnio į infrastruktūros statinių straipsnį.

Pažymime, kad tiksli vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita bus užtikrinta tik baigus jų techninę inventorizaciją ir teisinį registravimą. Kol kas dauguma savivaldybių administracijų nėra atlikusios kelių techninės inventorizacijos ir teisinės registracijos, tai atliekama tik tais atvejais, kai nutiesiamas naujas kelias ar rekonstruojamas senas kelio ruožas. Seimas siekdamas supaprastinti ir paspartinti šį procesą pasiūlė²¹ Vyriausybei iki 2016 m. kovo 1 d. priimti teisės aktus, nustatančius vietinių kelių inventorizavimo supaprastintu būdu tvarką. Iki šiol tokios tvarkos nėra.

¹⁹ Valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“, 2016- Nr. FA-P-60-10-1.

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²¹ Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžeto pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 3,8,9,10 12 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 91 straipsniu ir priedėlio pripažinimo netekusio galios įstatymas, 2015-12-08 Nr. XII-2144, 4 ir 9 str.

Neteisinga informacija apie investicijas į subjektus. Dalis savivaldybių administracijų finansinėse ataskaitose nurodė neteisingus duomenis apie investicijas į subjektus (žr. ataskaitos 6 priedą): 11 savivaldybių administracijų neatliko (ar atliko netinkamai) ilgalaikio finansinio turto inventorizacijos, subjektus priskyrė netinkamai grupei ir dėl to neteisingai apskaičiavo investicijos dydį, keturios savivaldybių administracijos neteisingai apskaičiavo nuosavybės metodo įtaką, nes investicijų balansinės vertės nesumažino savivaldybei tenkančia subjekto nuostolio dalimi.

Neteisinga informacija apie biologinį turtą. Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybių veiklos pobūdis yra panašus, vadinasi biologinio turto turi visos savivaldybės, tačiau 26-ių savivaldybių²² konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose informacijos apie biologinį turtą nėra. Kitų savivaldybių ataskaitose ši informacija pateikta, tačiau audito metu pastebėjome, kad viešojo sektoriaus subjektai tokį patį turtą apskaitoje registruoja skirtinguose straipsniuose.

Skirtingai registruojamo biologinio turto pavyzdžiai

Daugiamėčiai augalai 11-oje savivaldybių užregistruoti biologinio turto, 6-iose – nebaigtos statybos, 11-oje – infrastruktūros ir kitų statinių, 1-oje – kito ilgalaikio materialiojo turto, 7-iose – atsargų straipsnyje.

Parkai, skverai ir alėjos 14-oje savivaldybių užregistruoti biologinio turto, 3-ose – nekilnojamųjų kultūros vertybių, 14-oje – infrastruktūros ir kitų statinių, 1-oje – kito ilgalaikio materialiojo turto straipsnyje.

Viešojo sektoriaus subjektai skirtingai taiko 16-ąjį VSAFAS²³, nes ne visi standarto reikalavimai yra aiškūs, be to, standarte nenurodyta:

- kaip registruoti biologinio turto įsigijimui išleistas lėšas, jei turtas (medžiai, krūmai) yra ne ant savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės;
- kaip registruoti apskaitoje parkus, jei jie įregistruoti Nekilnojamojo turto registre kaip infrastruktūros statiniai;
- ar apsaugos zonose augantys želdiniai, kai jie priskirti saugotiniams, atitinka 16-ojo VSAFAS biologinio turto pripažinimo kriterijus ir kita.

Siekdami, kad viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose, o kartu ir nacionaliniame finansinių ataskaitų rinkinyje, pateikta informacija būtų teisinga ir tinkama jų vartotojams priimti sprendimus, apie audito metu nustatytus dalykus informavome Finansų ministeriją²⁴. Ministerija informavo, kad dėl miškų (miško žemės ir medynų) apskaitos yra parengtas 16-ojo VSAFAS papildymo projektas, kuris suderintas su VSAFAS komitetu ir vyksta tolimesnis projekto derinimas. Dėl kitų nei miškas želdinių apskaitos standarto pakeitimas vyks keliais etapais: šiuo metu parengtas pirmasis projektas, kuris artimiausiu metu bus pateiktas derinimui VSAFAS komitetui.

²² Birštono, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Neringos, Pagėgių, Rietavo savivaldybės, Alytaus, Ignalinos, Kaišiadorių, Kauno, Klaipėdos, Mažeikių, Panevėžio, Pakruojo, Prienų, Radviliškio, Skuodo, Šakių, Šilalės, Širvintų, Šalčininkų, Trakų, Utenos, Varėnos ir Vilniaus rajonų.

²³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-10 įsakymas Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016-05-11 raštas Nr. S-(31-4452)-818 „Dėl biologinio turto apskaitos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus“.

Netinkamai atliktos VI „Indėlių ir investicijų draudimas“ ir Indėlių draudimo bei Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondų apskaitos duomenų atskyrimo procedūros.

Pakeitus įstatymą²⁵, valstybės įmonei „Indėlių ir investicijų draudimas“ buvo pavesta jos administruojamų fondų buhalterinę apskaitą tvarkyti kiekvieno atskirai ir sudaryti atskirus finansinių ataskaitų rinkinius Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka. Iki tol įmonė apskaitą tvarkė pagal Verslo apskaitos standartus ir rengė vieną bendrą įmonės ir jos administruojamų fondų (Indėlių draudimo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo) finansinę atskaitomybę. Patikrinę, ar teisingai atliktos įmonės ir fondų apskaitos duomenų atskyrimo procedūros, nustatėme, kad pajamos iš lėšų investavimo ir įmonės bei fondų turtas (lėšos) paskirstyti netinkamai. Apie nustatytus dalykus informavome²⁶ įmonę, o Finansų ministerijai kaip įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai rekomendavome inicijuoti inventorizavimo procesą, kuris užtikrintų teisingą, atitinkantį teisės aktų reikalavimus, pajamų iš lėšų investavimo ir įmonės bei fondų turto (lėšų) paskirstymą.

Įmonei nuo 2015-12-03 pavesta²⁷ administruoti ir Pertvarkymo fondą. Pažymime, kad, nusprendus Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondų ataskaitų duomenis konsoliduoti į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį, nebuvo patikslintos atitinkamos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo sąvokos ir nenurodyta, kad nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį²⁸ sudaro ir šių fondų finansinių ataskaitų rinkiniai.

1.3. Dalis konsoliduoti pateiktų duomenų taisyta neturint pakankamų pagrindžiančių įrodymų

Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys buvo rengiamas jau ketvirtą kartą, tačiau dar daug viešojo sektoriaus subjektų darė klaidų teikdami finansinių ataskaitų duomenis ir eliminavimo informaciją ar jos nepateikė į VSAKIS, o žemesniojo konsolidavimo lygio konsoliduojantys subjektai ne visada sugebėjo rasti duomenų neatitikimus ir juos ištaisyti. Todėl Finansų ministerija, atlikdama konsolidavimo įrašus, koregavo viešojo sektoriaus subjektų neteisingai pateiktą eliminavimo informaciją, taisė subjektų apskaitoje padarytas klaidas, kad rinkinio ataskaitose nurodyti duomenys būtų tikslesni.

Finansų ministerijos komentaras

Finansų ministerija, siekdama teisingai parengti nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį, atliko konsolidavimo įrašus, kuriais buvo taisyti iškreipimai, esantys žemesniojo konsolidavimo lygio finansinėse ataskaitose. Konsolidavimo įrašai buvo daromi vadovaujantis VSAFAS bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių apskaitos ir konsolidavimo principus, reikalavimais, išanalizavus viešojo sektoriaus subjektų pateiktus finansinių ataskaitų duomenis, išanalizavus VSAKIS tam tikslui sukurtas ataskaitas bei padarius prielaidas, kurios yra galimos pagal Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodiką. Atkreipiame dėmesį, kad

²⁵ Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 pakeitimo įstatymas, 2015-11-19 Nr. XII-2054, 45 str. 2 d.

²⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016-07-22 raštas Nr. S-(60-4452)-1257 „Dėl administruojamų fondų finansinių ataskaitų“.

²⁷ Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 pakeitimo įstatymas, 2015-11-19 Nr. XII-2054, 45 str. 2 d.

²⁸ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 12 d.

konsolidavimo metodika numato išimtis, kuriomis vadovaujantis atliekant įrašus neprivaloma gauti subjektų paaiškinimų.

Nustatėme atvejų, kai konsolidavimo įrašai buvo atlikti padarius prielaidas, koreguotos likusios neeliminuos sumos, negavus iš viešojo sektoriaus subjektų informacijos, nepavykus išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių susidarė likutis ir kt. Ne visais atvejais galėjome įsitikinti padarytų prielaidų teisingumu, todėl negalime patvirtinti, kad konsolidavimo įrašai, kuriais 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio (finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitų ir aiškinamojo rašto) duomenys koreguoti 98 189,0 tūkst. Eur suma²⁹, yra teisingi. Pažymime, kad Finansų ministerija konsolidavimo įrašus atliko ir rengdama valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, dalies jų teisingumo auditoriai taip pat negalėjo patvirtinti³⁰, iš jų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui turi įtakos įrašai, kuriais ataskaitų duomenys koreguoti 146 666,3 tūkst. Eur suma. Taigi, negalime patvirtinti, kad konsolidavimo įrašai, kuriais 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenys 244 855,3 tūkst. Eur yra teisingi.

2. VALSTYBĖS SKOLOS ATASKAITŲ VERTINIMAS

Pagal galiojančias Valstybės skolos apskaičiavimo taisykles³¹ Finansų ministerija, rengdama valstybės skolos ataskaitas, naudoja subjektų pateiktų ataskaitų ir statistiniais metodais apskaičiuotus duomenis. Taigi, naudojamos tuos pačius duomenų šaltinius ir statistinius metodus, skaičiuoja dvi institucijos:

- Finansų ministerija, kuri teikia valstybės skolos ataskaitas Seimui;
- Statistikos departamentas, teikiantis duomenis Europos Komisijai, kuri tikrina biudžetinės drausmės laikymąsi Europos Sąjungos šalyse narėse, kaip kriterijų naudodama valstybės skolos santykį su BVP.

Finansų ministerijos apskaičiuota valstybės skola 2015 m. pabaigoje yra 67 mln. Eur mažesnė už Statistikos departamento skelbiamą skolą.

Atkreipiame dėmesį, kad Statistikos departamentas, esant poreikiui, retrospektyviai keisdamas valdžios sektoriui priklausančių subjektų sąrašus, kartu keičia ir atitinkamų metų valstybės skolos duomenis. Finansų ministerija taip pat pakeičia valstybės skolos duomenis, skelbiamus internete, tačiau Seimo patvirtintų valstybės skolos ataskaitų duomenys, atnaujinius duomenis apie valdžios sektoriui priklausančius subjektus, lieka nepakitę. Dėl to patvirtintų valstybės skolos ataskaitų duomenys skiriasi nuo vėliau Finansų ministerijos ir Statistikos departamento interneto svetainėse skelbiamų duomenų apie valstybės skolą.

Ministerija, rengdama valstybės skolos ataskaitas, nenaudojo subjektų ataskaitose (formos Nr. 3 ir 3-sav.) nurodytų duomenų apie savivaldybių prisiimtus 50,8 mln. Eur įsipareigojimus pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis bei finansinės

²⁹ Konsolidavimo įrašai: 2016-07-15 Nr. 3601 ir 2016-07-21 Nr. 3808.

³⁰ Valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1.

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-05-14 įsakymas Nr. 1K-189 „Dėl valstybės skolos apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimus. Siekdama, kad duomenys nesidubliuotų ir nebūtų padidinta valstybės skola, ministerija naudojo tik Lietuvos banko Pinigų finansinių institucijų (toliau – PFI) balanse pateiktus duomenis, nes Lietuvos bankas neteikia duomenų detalizuotai pagal atskirus subjektus ir paskolų rūšis. Ministerija neįvertino, kad Lietuvos banko PFI balansas yra rengiamas naudojant Lietuvos komercinių bankų ir užsienio bankų filialų duomenis bei statistinius metodus. Todėl ir į jį neįtraukiami įsipareigojimai pagal minėtas ir kitas sutartis, kurios vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu, įtvirtintu Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims priklausomai nuo jų turinio ir ekonominės prasmės.

Taigi, į valstybės skolos ataskaitas įtraukti ne visi valdžios sektoriaus įsipareigojimai pagal finansinės nuomos (lizingo) ir kitas sutartis, kurios vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims bei neįtraukti 50,8 mln. Eur savivaldybių priiimti įsipareigojimai pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis.

Vyriausybė nuo 2017 metų paskyrė³² Statistikos departamentą būti atsakingu už duomenų platinimo specialiųjų standartų taikymą valdžios sektoriaus skolos rodikliams. Todėl, siekiant išvengti skolos ataskaitų dubliavimo ir užtikrinti teisingą valstybės skolos apskaičiavimą, Finansų ministerijai rekomenduojame iš naujo įvertinti jos rengiamų ataskaitų tikslingumą ir pakeisti teisės aktus, susijusius su valstybės skolos ataskaitų sudarymu ir duomenų pateikimu.

3. SKOLINIMOSI TEISĖTUMAS IR VALSTYBĖS SKOLOS VALDYMAS

3.1. Optimalus valstybės skolos lygis dar nenustatytas

Vyriausybė ir savivaldybės 2015 metais laikėsi visų teisės aktuose nustatytų skolinimosi ir garantijų limitų, kuriuos nustatė Lietuvos Respublikos Seimas, tvirtindamas 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą³³.

Vyriausybė skolinosi valstybės vardu valdžios sektoriaus deficitui finansuoti ir skoloms perfinansuoti, ir valstybės skola didėjo. Valdžios sektoriaus skola apsidraudus nuo valiutų kursų svyravimo³⁴ 2015 metų pabaigoje buvo lygi 15 882,0 mln. Eur³⁵, tai sudarė 42,7 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP). Šis santykis lieka mažesnis negu Maastrichto sutartimi nustatytas kriterijus (ne daugiau kaip 60 proc. BVP) ir yra vienas mažiausių tarp Europos Sąjungos valstybių, bet visada yra rizika, kad valstybės skola gali tapti netvari³⁶ ir apsunkinti ekonomikos plėtrą.

³² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-06-15 nutarimas Nr. 605 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-02 nutarimo Nr. 537 „Dėl Tarptautinio valiutos fondo duomenų platinimo specialiųjų standartų taikymo Lietuvoje“ pakeitimo“.

³³ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-15 Nr. 1437.

³⁴ Tai yra skolos rodiklis, kurį Europos Komisija naudoja lygindama visų ES valstybių skolą ir vertindama atitiktį Maastrichto skolos kriterijui.

³⁵ <https://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles41>. Valdžios sektoriaus deficitas ir skola (ESA'2010) (XLSX).

³⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016-06-21 ataskaita Nr. Y-6 „Valdžios sektoriaus finansų tvarumas“.

Vyriausybės 2015–2017 metų skolinimosi ir skolos valdymo gairėse³⁷ nustatytas tikslas – užtikrinti Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytą valstybės išlaidų finansavimą ir priimtų skolinių įsipareigojimų vykdymą skolintomis lėšomis su kuo mažesnėmis sąnaudomis ir priimtina rizika vidutiniu laikotarpiu. Siekti valdžios sektoriaus finansų tvarumo ir stabilios ūkio plėtros įpareigoja ir Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas³⁸, kuriame nustatyta, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. kiekvienas valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, išskyrus Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, valstybės biudžetą ir biudžetus, kurių planuojami asignavimai neviršija 0,3 proc. praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas.

Valstybės kontrolė, vykdydama biudžeto politikos kontrolės institucijos funkcijas, ataskaitoje dėl 2016 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių³⁹ rekomendavo Finansų ministerijai apskaičiuoti Lietuvai leistiną, pakeliamą skolos lygį, nekeliantį grėsmės fiskaliniam tvarumui. Pažymime, kad siūlymą patvirtinti optimalų skolos lygį, kuris nesukeltų rizikos fiskaliniam tvarumui, Finansų ministerijai Valstybės kontrolė rekomendavo dar 2008 metais⁴⁰.

3.2. Ne visos savivaldybės tinkamai valdė įsipareigojimus ir skolinosi teisėtai

Ne visos savivaldybės 2015 metais ėmėsi pakankamų ir veiksmingų priemonių turimiems įsiskolinimams sumažinti arba prisiėmė skolinių įsipareigojimų, kai teisės aktai tai daryti draudė.

Dalis savivaldybių nesumažino pradelstų įsiskolinimų įstatyme nustatytu dydžiu. 2015 metų rodiklių įstatyme⁴¹ nustatyta, kad savivaldybių 2015 m. gruodžio 31 d. esantis pradelstas įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, turi sumažėti ne mažiau negu 10 procentų. Nustatėme, kad ne visos savivaldybės ėmėsi pakankamų ir veiksmingų priemonių – jų pradelsti įsiskolinimai nesumažinti įstatyme nustatytu dydžiu.

Šešios savivaldybės (iš 60-ies) nesumažino pradelstų įsiskolinimų įstatyme nustatytu dydžiu

Keturių savivaldybių pradelsti įsiskolinimai ne tik nesumažėjo, bet padidėjo:

Vilniaus m. – 26 777,2 tūkst. Eur (nuo 74 834,7 iki 101 611,9 tūkst. Eur),

Palangos m. – 530,6 tūkst. Eur (nuo 74,3 iki 604,9 tūkst. Eur),

Marijampolės – 401,7 tūkst. Eur (nuo 216,1 iki 617,8 tūkst. Eur),

Pakruojo r. – 7,8 tūkst. Eur (nuo 391,8 iki 399,6 tūkst. Eur).

Dviejų savivaldybių pradelsti įsiskolinimai sumažinti nepakankamai:

Mažeikių r. – sumažinti 366 tūkst. Eur, o turėjo sumažinti 1 092,7 tūkst. Eur,

Vilkaviškio r. – sumažinti 102 tūkst. Eur, o turėjo sumažinti 147,7 tūkst. Eur.

³⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-15 nutarimas Nr. 1437 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015–2017 metų skolinimosi ir skolos valdymo gairių patvirtinimo“.

³⁸ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 10 str. 2 d.

³⁹ „Dėl 2016 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių“, 2015-11-13 Nr. Y-12-1.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2008-10-01 išvada Nr. FA-P-60-2-77 „Dėl Lietuvos Respublikos 2007 m. valstybės skolos, suteiktų paskolų ir valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitų“.

⁴¹ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1408, 13 str. 4 d.

Pagal 2015 metų rodiklių įstatymą⁴² savivaldybė gali skolintis tik tuo atveju, jeigu jos pradelsti įsiskolinimai už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, nuolat mažėja. Dviejų savivaldybių – Marijampolės ir Pakruojo r. – nuolat didėjo. Pažeidžiant įstatymą jų tarybos suteikė leidimus imti ilgalaikes paskolas, o savivaldybių administracijos sudarė sutartis: Marijampolės savivaldybė pasiskolino 1 410,0 tūkst. Eur, Pakruojo r. – 184,8 tūkst. Eur. Atsižvelgdama į Valstybės kontrolės teiktus pastebėjimus, Pakruojo r. savivaldybės administracija rengia priemonių planą skolai grąžinti.

Trijų savivaldybių administracijos neteisėtai sudarė lizingo sutartis. Pagal 2015 metų rodiklių įstatymą⁴³ ir Biudžeto sandaros įstatymą⁴⁴ biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų (ir pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus ir finansinės nuomos (lizingo) sutartis).

Trijų savivaldybių (iš 60-ies) administracijos neteisėtai sudarė lizingo sutartis

Palangos m. savivaldybės administracija sudarė dvi finansinės nuomos (lizingo) sutartis: dėl 74,1 tūkst. Eur vertės transporto priemonės ir 53,7 tūkst. Eur vertės koncertinio fortepijono įsigijimo.

Trakų r. savivaldybės administracija sudarė lizingo sutartį dėl 74,6 tūkst. Eur autobuso įsigijimo. Radviliškio r. savivaldybės administracija sudarė išperkamosios nuomos (lizingo) sutartį dėl 17,7 tūkst. Eur vertės transporto priemonės įsigijimo.

Audito metu 8-ioms minėtoms savivaldybėms pateikėme informaciją apie nustatytus dalykus ir rekomendavome užtikrinti sukurtų kontrolės priemonių veikimą, kad teisės aktų pažeidimai nesikartotų ateityje.

Į savivaldybės skolos ataskaitas įtraukti ne visi skolai priskirtini įsipareigojimai. Audito metu nustatėme, kad Druskininkų savivaldybė sudarė statybų rangos sutartį⁴⁵, kurios sąlygos, vertinant turinio viršenybės prieš formą principu, turi paskolos sutarčiai būdingų požymių: rangovas atsiskaitymą už 2010–2012 metais atliktus vietinės reikšmės kelių, gatvių ir šaligatvių rekonstravimo darbus išdėstė 15-os metų laikotarpiu, priskaičiuodamas skolintų lėšų palūkanas pagal suderintą skolos ir palūkanų mokėjimo grafiką. Vykdydamas šią sutartį, rangovas atliko statybos darbų už 11 460,6 tūkst. Eur, o savivaldybė atsiskaitydama už darbus per 15 metų (iki 2024-12-31) sumokės ir apie 3 300 tūkst. Eur palūkanų. Įsiskolinimo pagal sutartį likutis 2015 m. pabaigoje sudarė 7 393,7 tūkst. Eur. Savivaldybė šiuos ilgalaikius įsipareigojimus apskaitoje užregistravo kaip trumpalaikius ir neįtraukė jų į Savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitą (forma Nr. 3-sav.).

Galime teigti, kad savivaldybės administracija prisiėmė ilgalaikius skolinius įsipareigojimus, kurie savo turiniu priskirtini savivaldybės skolai. Savivaldybės skolinių įsipareigojimų 2015-12-31 ataskaitos duomenimis, savivaldybės skola 2015 metų pabaigoje buvo 5 364,5 tūkst. Eur. Įvertinus minėtus 7 393,7 tūkst. Eur įsipareigojimus, savo turiniu priskirtinus savivaldybės skolai, ji būtų 12 758,2 tūkst. Eur.

⁴² Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1408, 11 str. 4 d.

⁴³ Ten pat, 13 str. 6 d.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 4 d.

⁴⁵ Statybų rangos sutartis, 2009-10-12 Nr. 26-09-377. Jos sudarymui savivaldybės taryba pritarė 2011-01-31 sprendimu Nr. T1-8.

Nuo 2015 m. kovo 17 d. įsigaliojo Savivaldybių skolinimosi taisyklių⁴⁶ pakeitimai: buvo nustatytas baigtinis sąrašas įsipareigojamųjų skolos dokumentų, kurie įskaitomi į savivaldybių skolos limitus. Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybių sudaryti sandoriai ne visada gali būti vertinami kaip skoliniai įsipareigojimai ir dėl to jie neįtraukiami į savivaldybės skolą ir atitinkamai į valstybės skolą, rekomenduojame Finansų ministerijai parengti metodines rekomendacijas ir / ar pakeisti teisės aktus, kad į valstybės skolą būtų įtraukti visi įsipareigojimai, kurie ne tik savo forma, bet ir turiniu priskirtini skoliniam įsipareigojimams.

3.3. Ne visi valdžios sektoriaus subjektai turi skolos ir kitų skolinių įsipareigojimų valdymo strategijas

Savivaldybės laikėsi nustatytų skolinimosi limitų, tačiau tai neužtikrino stabilios jų finansinės būklės, nes yra rizika, kad ateityje savivaldybės negalės vykdyti investicijų projektų ir atsiskaityti už prisiimtus įsipareigojimus, įskaitant tuos, kurie neįskaityti į skolos limitus. Savivaldybių skoliniai įsipareigojimai labiausiai didėjo dėl nuosavų lėšų poreikio vykdyti ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamus projektus: 2014–2015 metais jie padidėjo 10 proc. ir sudarė apie 60 proc. visų įsipareigojimų pagal ilgalaikes paskolų sutartis. Be to, du kartus padaugėjo savivaldybių, kuriose tokie įsipareigojimai sudaro 100 proc. visų jų įsipareigojimų pagal ilgalaikes paskolų sutartis: Alytaus miesto, Alytaus, Kupiškio, Pasvalio, Šakių, Šilalės ir Trakų rajonų bei Druskininkų, Kalvarijos ir Pagėgių.

Todėl, atsižvelgdama į susidariusią padėtį, Vyriausybė nustatė⁴⁷, kad savivaldybėms gali būti skiriamos dotacijos, kai savivaldybės neturi galimybių nuosavomis lėšomis finansuoti projektus ir negali prisiimti papildomų įsipareigojimų, nes būtų viršyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁴⁸ savivaldybei nustatyti asignavimų dydžio apribojimai ar atitinkamų metų finansinių rodiklių įstatyme nustatyti skolos ir (ar) skolinimosi limitai. Savivaldybėms neturint aiškios skolos ir kitų skolinių įsipareigojimų valdymo strategijos, yra rizika, kad nebus įvykdytas reikalavimas siekti subalansuoto biudžeto.

Pažymime, kad teisės aktuose nenustatomas valstybės socialinės apsaugos fondų skolinimosi limitas⁴⁹. Siekdama dengti VSDF skolinius įsipareigojimus ir subalansuoti fondo pinigų srautus, Vyriausybė⁵⁰ nuo 2014 m. sausio 1 d. teikia valstybės perskolinamas paskolas su nulinėmis palūkanomis. Be to, Finansų ministerija kasmet raštu reglamentuoja VSDF skolinimąsi iš komercinių bankų.

Manome, kad, siekiant užtikrinti valdžios sektoriaus finansų tvarumą, visi valdžios subsektoriai turėtų ieškoti būdų ir numatyti kompleksines priemones, apimančias visų turimų finansinių įsipareigojimų analizę, su jais susijusių rizikų identifikavimą ir valdymą.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2015-03-13 nutarimo Nr. 251 redakcija) 4.1 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-26 nutarimas Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289.

⁴⁹ Valstybės kontrolės ataskaita „Dėl 2016 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių“, 2015-11-13 Nr. Y-12-1.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-30 nutarimas Nr. 757 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-04 nutarimo Nr. 667 „Dėl Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, suteiktų perskolinamų paskolų grąžinimo ir valstybės garantijų administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

3.4. Skolos valdymo išlaidos prižiūrimos nepakankamai

Didžiąją centrinės valdžios skolos valdymo išlaidų dalį (2015 m. – 98,4 proc.) sudarė palūkanos, kitą dalį – su skolinimosi valstybės vardu susijusios išlaidos. Palyginę 2014, 2015 ir planuojamas 2016 metų skolos valdymo išlaidas matome, kad jos yra panašaus lygio ir kasmet sudaro apie 600 mln. Eur. Be to, planuojama, kad skolos valdymo išlaidos, bent jau iki 2018 metų, kasmet bus panašaus lygio.

Šiuo metu Lietuva yra tarp patikimiausių Europos Sąjungos valstybių ir gali skolintis už daug mažesnes palūkanų normas⁵¹, negu dabar moka už įsipareigojimus pagal 2010–2012 metais išleistus JAV doleriais denominuotus užsienio VVP⁵². Šie įsipareigojimai 2015 metais sudarė per 30 proc. visos valstybės skolos, o už juos mokamos palūkanos – apie 330 mln. Eur. Finansų ministerija, siekdama mažinti skolos valdymo išlaidas, turėtų svarstyti galimybes refinansuoti anksčiau prisiimtus skolinius įsipareigojimus.

Finansų ministerija teigia, kad nuolat stebi tarptautinės vertybinių popierių rinkos tendencijas, analizuoja skolinimosi galimybes ir yra pasirengusi atitinkamai veikti, kai aplinkybės bus palankios valstybės interesams. Atsižvelgdama į tai, kad refinansavimas turi didelę įtaką ir einamųjų metų palūkanų sąmatai, ministerija informavo, kad refinansavimo klausimai galėtų būti svarstomi formuojant kiekvienų metų biudžeto asignavimų ir grynojo skolinimosi limito poreikį, todėl svarstys galimybę ir būtinybę tai reglamentuoti Finansinių priemonių naudojimo taisyklėse⁵³.

Audito metu pasigedome vidaus kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų operatyvų reagavimą į pokyčius finansų rinkoje, siekiant sutaupyti valstybės biudžeto lėšų, negavome įrodymų, kad Finansų ministerijos specialistai 2015 metais atliko sistemingus visų turimų skolinių priemonių ir galimų jų alternatyvų vertinimus ir teikė siūlymus Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir skolinantis prisiimtų įsipareigojimų bei valstybės piniginių išteklių valdymo komisijai. Komisija 2015 m. šių klausimų kompleksiskai nevertino ir sprendimų dėl turimų skolų refinansavimo nepriėmė.

Rekomenduojame Finansų ministerijai sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias sistemingą turimų skolinių priemonių ir jų alternatyvų vertinimą, sprendimų priėmimą, siekiant reaguoti į pokyčius finansų rinkoje ir sutaupyti valstybės biudžeto lėšų.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

⁵¹ 2015 m. Vyriausybė skolinosi už 1,25 proc. (10 metų) ir 2,125 proc. (20 metų), 2016 metų rugpjūtį pasiskolino už neigiamas (-0,055 proc.) palūkanas (3 metams).

⁵² Palūkanų norma svyruoja nuo 5 iki 7 proc. per metus.

⁵³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012-12-07 įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl su Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir skolinantis prisiimtų įsipareigojimų bei valstybės piniginių išteklių valdymu susijusių teisės aktų patvirtinimo ir komisijų sudarymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Auditas atliktas, vykdant 2015-12-14 pavedimą Nr. P-60-8.

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

- Rasa Guobienė (audito grupės vadovė),
- Vita Andrulytė (iki 2016-04-01),
- Rita Gilė (iki 2016-04-21),
- Ramunė Paslauskienė,
- Ona Butėnaitė,
- Liucija Kuncevičienė,
- Inga Trepšienė,
- Laimutė Švagždienė,
- Danutė Granickienė,
- Virginija Balkojytė,
- Margarita Mikalauskiene,
- Danutė Čižauskienė,
- Pranas Budvytis,
- Virginija Mažeikienė,
- Zinaida Andrusevičienė,
- Rita Jurčytė,
- Laima Bužinskienė,
- Nijolė Norušaitienė (nuo 2016-07-26),
- Jurgita Kasparaitytė (nuo 2016-07-26),
- Simon Kulionienė (nuo 2016-07-26),
- Danguolė Bučelienė (nuo 2016-07-26),
- Margarita Dambrauskaitė (nuo 2016-07-26).

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių
 ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
 ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
 teisėtumas“
 1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Įgyvendinimo terminas (data)
1.	Siekiant išvengti valstybės skolos ataskaitų dubliavimo, iš naujo įvertinti ministerijos rengiamų ataskaitų tikslumą ir pakeisti teisės aktus, susijusius su valstybės skolos ataskaitų sudarymu ir duomenų pateikimu.	Finansų ministerijai	Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymą ir poįstatyminius teisės aktus siekiant išvengti valstybės skolos ataskaitų dubliavimo.	2017 m. IV ketv.
2.	Sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias sistemingą turimų skolinių priemonių ir jų alternatyvų vertinimą, sprendimų priėmimą, siekiant reaguoti į pokyčius finansų rinkoje ir sutaupyti valstybės biudžeto lėšų.	Finansų ministerijai	Poįstatyminiuose teisės aktuose numatyti priemones, užtikrinančias periodinį įsipareigojimų peržiūrėjimą siekiant Vyriausybės nustatytų skolos valdymo tikslų.	2017 m. II ketv.
3.	Parengti metodines rekomendacijas ir / ar pakeisti teisės aktus, kad į valstybės skolą būtų įtraukti visi įsipareigojimai, kurie ne tik savo forma, bet ir turiniu priskirtini skoliniams įsipareigojimams.	Finansų ministerijai	Bus patikslinta 3-sav. forma.	2017 m. II ketv.
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</p> <p>Finansų ministerijos Turto valdymo departamento direktorė Aušra Vičkačkienė, tel. 2390 122, el. paštas ausra.vickackiene@finmin.lt.</p>				

Valstybinio audito ataskaitos
„2015 metų nacionalinio finansinių
ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
teisėtumas“
2 priedas

Teisės aktai, kuriais vadovaudamiesi atlikome vertinimus

Įstatymai:

- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
- Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-15 nutarimas Nr. 1437 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015–2017 metų skolinimosi ir skolos valdymo gairių patvirtinimo“.

Nutarimai:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-06-15 nutarimas Nr. 605 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-02 nutarimo Nr. 537 „Dėl Tarptautinio valiutos fondo duomenų platinimo specialiųjų standartų taikymo Lietuvoje“ pakeitimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-26 nutarimas Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“.

Kiti:

- Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtinti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-05-14 įsakymas Nr. 1K-189 „Dėl valstybės skolos apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-01-29 įsakymas Nr. 1K-022 „Dėl vykdymo ataskaitų“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-04 nutarimas Nr. 667 „Dėl Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, suteiktų perskolinamų paskolų grąžinimo ir valstybės garantijų administravimo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012-12-07 įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl su Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir skolinantis prisiimtų įsipareigojimų bei valstybės piniginių išteklių valdymu susijusių teisės aktų patvirtinimo ir komisijų sudarymo“.
- ir kiti.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių
 ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
 ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
 teisėtumas“
 3 priedas

Savivaldybių 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių
 duomenys ir savivaldybių kontrolierių pareikštos nuomonės

Eil. Nr.	Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai	Subjektų skaičius	Iš viso turto ⁵⁴ , tūkst. Eur	Nuomonė ⁵⁵ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	
				2015 m.	2014 m.
1	Akmenės r. savivaldybės	34	56 132,4	S	S
2	Alytaus m. savivaldybės	49	194 265,8	B	B
3	Alytaus r. savivaldybės	31	64 087,4	S	S
4	Anykščių r. savivaldybės	34	80 071,5	S	S
5	Birštono savivaldybės	17	59 310,2	S	NA
6	Biržų r. savivaldybės	36	73 034,4	S	S
7	Druskininkų savivaldybės	22	163 672,6	B	B
8	Elektrėnų savivaldybės	42	69 554,3	S	S
9	Ignalinos r. savivaldybės	23	53 602,5	S	B
10	Jonavos r. savivaldybės	54	103 181,2	S	B
11	Joniškio r. savivaldybės	35	66 886,8	S	S
12	Jurbarko r. savivaldybės	47	70 520,2	NA	S
13	Kaišiadorių r. savivaldybės	48	55 196,9	S	S
14	Kalvarijos savivaldybės	23	23 153,7	S	B
15	Kauno m. savivaldybės	213	695 398,2	S	S
16	Kauno r. savivaldybės	74	155 516,6	S	S
17	Kazlų Rūdos savivaldybės	22	31 800,2	S	S
18	Kelmės r. savivaldybės	49	76 706,0	S	S
19	Kėdainių r. savivaldybės	50	157 162,7	S	S
20	Klaipėdos m. savivaldybės	130	467 834,6	S	S
21	Klaipėdos r. savivaldybės	61	80 922,9	B	S
22	Kretingos r. savivaldybės	44	79 751,1	S	S
23	Kupiškio r. savivaldybės	33	57 227,7	S	S
24	Lazdijų r. savivaldybės	28	59 121,0	S	S
25	Marijampolės savivaldybės	62	163 160,5	S	S
26	Mažeikių r. savivaldybės	75	115 753,2	S	S
27	Molėtų r. savivaldybės	33	53 984,5	S	B
28	Neringos savivaldybės	15	50 160,3	B	S
29	Pagėgių savivaldybės	19	31 523,8	B	B
30	Pakruojo r. savivaldybės	39	55 626,4	S	S
31	Palangos m. savivaldybės	29	104 126,1	S	S
32	Panevėžio m. savivaldybės	84	204 130,8	S	S
33	Panevėžio r. savivaldybės	54	75 307,9	B	S
34	Pasvalio r. savivaldybės	32	79 157,9	S	S
35	Plungės r. savivaldybės	50	86 771,2	S	S
36	Prienų r. savivaldybės	43	61 594,4	S	S
37	Radvilišio r. savivaldybės	52	89 283,6	S	S

⁵⁴ Rinkinio finansinės būklės ataskaitoje nurodyta turto suma, iš viso.

⁵⁵ B – besąlyginė; S – sąlyginė; N – neigiama; NA – neaudituota.

Eil. Nr.	Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai	Subjektų skaičius	Iš viso turto ⁵⁴ , tūkst. Eur	Nuomonė ⁵⁵ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	
				2015 m.	2014 m.
38	Raseinių r. savivaldybės	41	84 649,3	S	S
39	Rietavo savivaldybės	15	25 402,7	S	S
40	Rokiškio r. savivaldybės	41	91 773,0	S	S
41	Skuodo r. savivaldybės	28	49 853,8	B	S
42	Šakių r. savivaldybės	45	70 766,2	S	S
43	Šalčininkų r. savivaldybės	52	65 824,3	S	S
44	Šiaulių m. savivaldybės	101	246 646,7	S	S
45	Šiaulių r. savivaldybės	54	91 498,0	S	S
46	Šilalės r. savivaldybės	34	72 628,3	B	B
47	Šilutės r. savivaldybės	54	121 367,4	S	S
48	Širvintų r. savivaldybės	26	37 216,0	S	S
49	Švenčionių r. savivaldybės	33	60 237,9	S	S
50	Tauragės r. savivaldybės	41	114 109,8	S	S
51	Telšių r. savivaldybės	62	123 714,6	S	S
52	Trakų r. savivaldybės	52	72 900,1	S	S
53	Ukmergės r. savivaldybės	42	94 202,7	S	S
54	Utenos r. savivaldybės	44	126 673,9	S	S
55	Varėnos r. savivaldybės	40	65 869,9	S	N
56	Vilkaviškio r. savivaldybės	47	75 185,2	S	S
57	Vilniaus m. savivaldybės	338	1 413 186,8	S	N
58	Vilniaus r. savivaldybės	84	118 980,1	S	S
59	Visagino savivaldybės	26	69 229,4	S	B
60	Zarasų r. savivaldybės	26	53 845,4	S	S
Iš viso audituota:		3065	7 439 932,7	B – 8 S – 51	B – 9 S – 48 N – 2, NA – 1
Neaudituota:		47	70 520,2	NA – 1	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir išvadas.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių
 ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
 ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
 teisėtumas“
 4 priedas

Duomenų iškraipymai dėl neteisingos turto ir įsipareigojimų apskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
1	Kauno m.	274,1	Savivaldybės administracija formaliai atliko kempingo pastatų ir kitų statinių inventorizaciją – neįvertino, kad apskaitoje užregistruoti turto vienetai neatitinka Nekilnojamojo turto registre nurodytų turto vienetų. Apskaitoje turtą užregistravo vidutine rinkos verte, o galėjo patikimai įvertinti jo įsigijimo savikainą.
2	Klaipėdos m.	15 858,6	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nuo 2006 m. užregistruoti 39 ilgalaikio turto vienetai turi nuvertėjimo požymių.
3	Panevėžio m.	163,7	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ yra užregistruoti objektai, kurie 2015 metais baigti arba kurių nenumatoma baigti, nes tai ekonomiškai nenaudinga.
		973,2	Neinventorizavo mokėtinų socialinių išmokų (fiziniams asmenims).
		143,9	Neinventorizavo sukauptų mokėtinų sumų, užregistruotų Socialinės paramos skyriaus apskaitoje.
4	Jonavos r.	214,2	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad ilgalaikis materialusis turtas (pastatai – 3,3 tūkst. Eur, infrastruktūros ir kiti statiniai – 2,6 tūkst. Eur, nebaigta statyba – 208,3 tūkst. Eur) turi nuvertėjimo požymių.
5	Joniškio r.	1 165,6	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ yra užregistruoti objektai, kurių nenumatoma baigti arba jų baigimas atidėtas ilgesniam nei 12 mėn. laikotarpiui, turi nuvertėjimo požymių, ir neskaičiavo nuvertėjimo.
6	Kėdainių r.	1 085,7	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nuo 2006 m. užregistruoti ilgalaikio turto vienetai turi nuvertėjimo požymių.
7	Kupiškio r.	404,4	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu nesudarė naudojamo pagal panaudos sutartį turto (129,32 kv. m. valčių elingo prie Kupiškio marių pastate) atskiro inventorizavimo aprašo pagal savininką.
8	Raseinių r.	3 514,8	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ užregistruoti pastatai, kurių pagerinimo darbai pradėti prieš 9 ar 10 metų, bet vis dar neužbaigti, arba darbai nukelti ilgesniam nei 12 mėnesių laikotarpiui, turi nuvertėjimo požymių.
		647,2	Neinventorizavo valstybinės žemės nuomos mokesčio, gautino iš fizinių asmenų.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
		410,3	Nesudarė gautinų sumų (valstybinės žemės nuomos mokesčio ir vietinių rinkliavų už atliekų surinkimą) senaties žiniaraščių ir neįvertino gautinų sumų nuvertėjimo.
9	Rokiškio r.	2 418,0	Rokiškio kultūros centras neinventorizavo ilgalaikio turto.
10	Pakruojo r.	5 165,1	Savivaldybės administracija netinkamai atliko ilgalaikio materialiojo turto inventorizaciją, pateikė 12 inventorizacijos aprašų be materialiai atsakingų asmenų ir komisijos narių parašų, daugelyje jų nenurodė turto buvimo vietos, adreso.
11	Pasvalio r.	21,8	Pasvalio sporto mokykla neinventorizavo sukauptų gautinų ir mokėtinų sumų (sukaupto nepanaudotų atostogų rezervo).
12	Šilutės r.	2 265,2	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nuo 1990 m. užregistruoti ilgalaikio turto vienetai turi nuvertėjimo požymių.
		189,6	Neinventorizavo vietinės rinkliavos už komunalines atliekas mokėtinų sumų (fizinų ir juridinių asmenų).
13	Švenčionių r.	158,0	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu nevertino ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo požymių, neskaičiavo nebaigtos statybos objektų, kurių statybos darbai sustabdyti ilgiau kaip 12 mėnesių, nuvertėjimo.
14	Vilniaus r.	1 657,1	15 švietimo įstaigų ir Juodšilių seniūnijos bendruomenės socialinių paslaugų centras neinventorizavo per vienerius metus gautinų sumų.
		1 309,8	15 švietimo įstaigų ir Juodšilių seniūnijos bendruomenės socialinių paslaugų centras neinventorizavo trumpalaikių įsipareigojimų.
15	Zarasų r.	1 413,5	Savivaldybės administracija neįregistravo apskaitoje inventorizavimo rezultatų iki 2015 metų metinių finansinių ataskaitų sudarymo datos, todėl negalima patvirtinti ilgalaikio turto – 1 406,9 tūkst. Eur per vienerius metus gautinų sumų – 6,6 tūkst. Eur likučių teisingumo.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir auditų rezultatų suvestines.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų teisingumas ir skolinimosi teisėtumas“
 5 priedas

Duomenų iškraipymai dėl neteisingos vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iškraipymų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
1	Akmenės r.		9 457,1	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 520 vnt., sąraše – 774 vnt.), turto duomenų kortelėse nenurodė, kokie kelio / gatvės elementai yra apskaityti kaip turto sudėtinės dalys.
2	Alytaus m.	1 312,0		Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 264 vnt. įvažiavimo kelių į gyvenamuosius namus ir kitus objektus.
3	Alytaus r.		10 038,0	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 482 vnt., sąraše – 854 vnt.). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
4	Anykščių r.		8 126,9	Nustatyta atvejų, kai savivaldybės tarybos patvirtintame vietinės reikšmės kelių sąraše pateikti duomenys apie kelius (kelio pavadinimas, kelio numeris, ilgis) neatitiko apskaitos registruose nurodytų duomenų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
5	Birštono		6 368,4	Savivaldybės administracija dalies vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetus. Nustatyta atvejų, kai kelių esminio pagerinimo išlaidas užregistravo kaip atskirus ilgalaikio turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
6	Biržų r.		2 822,2	Savivaldybės administracijos apskaitoje užregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Nustatyta atvejų, kai administracija kelių esminio pagerinimo išlaidas užregistravo kaip atskirus ilgalaikio turto vienetus, neteisingai skaičiavo kai kurių kelių nusidėvėjimą. Napatvirtintas Vabalninko miesto gatvių sąrašas. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
7	Elektrėnų		14 670,8	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves. Nustatyta atvejų, kai apskaitoje kelio elementai įregistruoti kaip atskiri turto vienetai. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
8	Ignalinos r.		15 977,4	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, kurie nurodyti tarybos sprendimu patvirtintame kelių sąraše.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Išskiepimų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
				Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
9	Jonavos r.		9 191,6	Savivaldybės administracija formaliai atliko vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventurizaciją – neįvertino, kad kelių duomenys po atliktų kadastrinių matavimų ir teisinės registracijos, neatitinka nurodytų apskaitoje (turto duomenų kortelėse). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
10	Kaišiadorių r.		4 759,1	Savivaldybės taryba nepatvirtino kelių ir gatvių sąrašo, taigi nesivadovavo Kelių įstatymu. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
11	Kauno m.		44 833,5	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 66-ųjų miesto gatvių, nepatiksino kelių ir gatvių sąrašo. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
		6 091,6		Inventurizavimo metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ užregistruoti trijų gatvių rekonstrukcijos darbai, atlikti prieš 2–3 metus, kurių vertė turėjo būti perkelta į straipsnį „Infrastruktūros ir kiti statiniai“.
12	Kauno r.		34 413,8	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventurizacija ir teisinė registracija.
13	Kelmės r.		9 074,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal atskirus turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
14	Kėdainių r.		40 692,5	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, kurie nurodyti tarybos sprendimais patvirtintuose sąrašuose, nepapildė turto duomenų kortelių (nenurodė, kokie kelio elementai yra apskaityti kaip turto sudėtinės dalys). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
15	Klaipėdos m.		81 506,2	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 1 160 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
16	Kretingos r.		4 650,6	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 154 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
17	Kupiškio r.		18 950,9	Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
18	Lazdijų r.		5 645,7	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 540 vnt., sąrašo – 762 vnt.), dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
19	Marijampolės		34 192,9	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 394 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iškraipymų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
				Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
20	Mažeikių r.		8 594,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, inventorizaciją atliko formaliai (aprašų duomenys tapatūs netikslių apskaitos registru duomenims, kai kuriuose aprašuose nenurodyti inventorizuojamą turtą identifikuojantys duomenys). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
21	Molėtų r.		6 734,5	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Neteisingai skaičiavo kelių nusidėvėjimą. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
22	Pakruojo r.		4 808,7	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 240 vnt., sąraše – 451 vnt.). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
23	Palangos m.		9 889,9	Savivaldybės administracijos vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenys nesutapo su kelių sąrašo duomenimis. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
24	Panevėžio m.		18 678,2	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 223 vnt. gatvių. Nustatyta atvejų, kai užregistravo gatves, kurių Panevėžio mieste nėra (pakeisti pavadinimai). Dalies gatvių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų, turto duomenų kortelėse nenurodė arba neteisingai nurodė kelio (gatvės) ilgį, kelio elementus. Atlikus gatvių atkarpų rekonstravimą, Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisija neperžiūrėjo ir iš naujo neįvertino gatvių naudingo tarnavimo laiko. Neatliko vietinės reikšmės kelių ir gatvių metinės inventorizacijos. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
25	Panevėžio r.		0,4	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 383 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių, esančių 8-iose seniūnijose. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
26	Pasvalio r.		8 509,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus seniūnijose esančius vietinės reikšmės kelius ir gatves (apskaitoje – 209 vnt., sąraše – 1 008 vnt.). Kelių inventorizaciją atliko formaliai (aprašų duomenys tapatūs netikslių apskaitos registru duomenims). Seniūnijų turto duomenų kortelėse nenurodė informacijos apie kelio elementus, dangą. Dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
27	Plungės r.		8 275,0	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 835 vnt., sąraše – 1 752 vnt.). Administracija dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų, turto duomenų kortelėse nenurodė visų kelius identifikuojančių duomenų.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iškraipymų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
				Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
28	Prienų r.		5 598,9	Savivaldybės administracija dalies vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetus. Nustatyta atvejų, kai kelių esminio pagerinimo išlaidas užregistravo kaip atskirus ilgalaikio turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
29	Radviliškio r.		7 493,5	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 1 442 vnt., sąraše – 1 168 vnt.). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
30	Rietavo		4 958,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, jų apskaitą tvarko ne pagal turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
31	Rokiškio r.		14 207,4	Savivaldybėje nėra patvirtinto vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašo, nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
32	Šalčininkų r.		8 207,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, jų apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetus. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
33	Širvintų r.		6 325,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves (apskaitoje buvo įregistruoti tik Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2009-04-28 sprendimu patvirtintame sąraše nurodyti keliai). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
34	Šiaulių m.		19 235,0	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Gatvių inventorizacija atlikta formaliai (patvirtinant netikslus apskaitos duomenis). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
35	Šiaulių r.		26 022,9	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Turto duomenų kortelėse nurodyti duomenys neinformatyvus (neaiškūs pavadinimai, skiriasi mato vienetai, nėra nurodyta turto sudedamųjų dalių, nenurodytas kelio ilgis bei kita turto vienetą identifikuojanti informacija). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
36	Šilalės r.	428,9		Savivaldybės administracija neperkėlė kelių vertės iš straipsnio „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ į straipsnį „Infrastruktūros ir kiti statiniai“, kai yra eksploatuojami.
37	Švenčionių r.		7 257,0	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
38	Telšių r.		10 571,6	Savivaldybės administracija (seniūnijų) apskaitoje užregistravo ne visas gatves, ne visais atvejais apskaitą tvarkė pagal turto vienetus.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Išskaičiavimų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
				Vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizaciją atliko netinkamai, nes į inventorizavimo aprašus neįtraukė trūkstamų kelių ir gatvių duomenų, sudėtinių dalių, pastabose nenurodė ir kitos papildomos informacijos. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
39	Utenos r.		7 723,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visas gatves, esančias Utenos miesto gatvių sąrašė. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
		141,8		Savivaldybės administracija iš straipsnio „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ į straipsnį „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ neperkėlė 2011 m. birželio mėn. baigtų Taikos g. važiuojamosios dalies esminio pagerinimo išlaidų.
40	Vilkaviškio r.		9 468,4	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
41	Vilniaus m.		248 621,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visas įrengtas gatves (apie 200). 1997 metais Vilniaus apskrities administracija savivaldybei perdavė vietinės reikšmės kelius – apie 600 gatvių buvo perduotos pagal dangos rūšis: asfaltbetonio danga, lauko akmuo, grindinys, klinkeris, gruntas, žvyro skalda, betono dangos. Administracijos pateiktais duomenimis, šios gatvės buvo įtrauktos į apskaitą vienoda verte (turto perdavimo-priėmimo aktu perduodamą vertę padalinus iš gatvių skaičiaus). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
42	Vilniaus r.		5 098,2	Savivaldybės administracijos (seniūnijų) vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų, metinė inventorizacija atlikta formaliai – aprašų duomenys tapatūs netikslų apskaitos registru duomenims. Savivaldybėje ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės yra teisiškai įregistruoti.
43	Zarasų r.		3 325,5	Savivaldybės administracijos (6 seniūnijų) vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos registru duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Savivaldybėje ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės yra teisiškai įregistruoti.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir auditų rezultatų suvestines.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų
 rinkinio, valstybės skolos ataskaitų teisingumas
 ir skolinimosi teisėtumas“
 6 priedas

Duomenų iškraipymai dėl neteisingos investicijų į subjektus apskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Investicijos į subjektus		Nuosavybės metodo įtaka		Aprašymas
		Iškraipymų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	Iškraipymų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	
1	Kauno m.		241,2			Savivaldybės administracija neteisingai apskaitė investicijų į kontroliuojamus ir asocijuotus subjektus pokyčius, nes trys viešosios įstaigos, kuriose savivaldybė yra dalininkė, pateikė nekorektiškus duomenis finansinėse ataskaitose apie jų nuosavą kapitalą ir veiklos rezultatus. Nepateikė duomenų apie apskaitoje užregistruotą įnašą į viešąją įstaigą nuosavam kapitalui suformuoti.
2	Klaipėdos m.		100 763,5		2 350,4	Savivaldybės administracija nepateikė įrodančių dokumentų, kad yra teisinis pagrindas savivaldybėje apskaityti nurodyto dydžio investicijas į nuosavybės vertybinius popierius. Dviejose kontroliuojamose viešosiose įstaigose nesuformuotas savivaldybės dalininko kapitalas.
3	Šiaulių m.	-366,4	912,6	-985,3		Savivaldybės administracija neužregistravo apskaitoje dotacijos ilgalaikiam turtui įsigyti į savivaldybės įmonę, neteisingai sumažino investicijų balansinę vertę savivaldybei tenkančia subjekto nuostolio dalimi, neįvertino perduodamo ilgalaikio finansinio turto nuvertėjimo ir perduodamo finansinio turto tikrosios vertės. Neaiškus investuoto turto (912,6 tūkst. Eur) valdymo pobūdis, nes nepateikti turto perdavimo dokumentai – turto perdavimo aktas ir sprendimas. Nuosavybės metodo įtaka neteisingai sumažinta kontroliuojamų subjektų išmokėtų dividendų suma.
4	Vilniaus m.		9 368,9		8 005,9	Savivaldybės administracija užregistravo per 2014 ir 2015 metus teismo sprendimu sugrąžinto (8 886,3 tūkst. Eur) turto sumą (sumažino investicijų įsigijimo savikainą), nors patikslintų įmonės įstatų dėl šių ir kitų su įmonės veikla susijusių dalykų įregistravimo klausimas dar sprendžiamas. Ne visi kontroliuojami ir asocijuoti subjektai pateikė metines finansines ataskaitas ir ne visais atvejais, administracijai gavus patvirtintą informaciją, buvo teisingai įvertinta ir apskaityta nuosavybės metodo įtaka. Nustatytas atvejis, kai investicijos priskirtos ne tai finansinio turto grupei. Vienos savivaldybės įmonės kapitalas buvo didintas ir mažintas be savivaldybės tarybos sprendimo.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Investicijos į subjektus		Nuosavybės metodo įtaka		Aprašymas
		Iškraipymų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	Iškraipymų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	
5	Joniškio r.	16,0	159,8		159,8	Savivaldybės administracija neteisingai įvertino investicijų pokyčius pagal įmonės veiklos rezultatus, nes dviejose uždaruosiose akcinėse bendrovėse, kuriose savivaldybė yra dalininkė, buvo nustatyta klaidų apskaičiuojant pelną.
6	Kaišiadorių r.		358,1			Savivaldybės administracija apskaitoje nenurašė išankstinių mokėjimų, nors visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimus dėl įstatinio kapitalo mažinimo ir investavimo išleidžiant paprastąsias vardines akcijas.
7	Kauno r.		10 653,6			Savivaldybės administracija dalį investicijų į subjektus priskyrė ne tai ilgalaikio finansinio turto grupei. Skaičiuojant nuosavybės metodo įtaką naudojo ne metinius, o trijų ketvirčių finansinių ataskaitų duomenis, jose nurodyti likučiai neatitiko apskaitos registrų duomenų.
8	Kelmės r.		9 357,3		86,2	Savivaldybės administracija nepateikė įrodančių dokumentų, kad yra teisinis pagrindas savivaldybėje apskaityti nurodyto dydžio investicijas į kontroliuojamus ir asocijuotus bei kitus subjektus.
9	Plungės r.		29,8			Savivaldybės administracija neteisingai užregistravo apskaitoje investicijas ir jų pokyčius į kontroliuojamus subjektus.
10	Radviliškio r.		6 166,7		123,2	Savivaldybės administracija neatliko ilgalaikio finansinio turto inventorizacijos ir nesutikrino investavimo į kitus subjektus patvirtinančių dokumentų.
11	Šalčininkų r.	347,7		46,3		Savivaldybės administracijoje nustatyti du atvejai, kai investicijos priskirtos ne tai finansinio turto grupei ir neapskaičiuota nuosavybės metodo įtaka.
12	Telšių r.		6 295,2		109,62	Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino patvirtinančių dokumentų, kuriais pagrindžiamas investicijų padidėjimas ir (arba) sumažėjimas. Savivaldybė nėra teisiškai įforminusi dalininkų įnašų į viešąsias pirminės sveikatos priežiūros įstaigas.
13	Trakų r.	553,2				Savivaldybės administracija neteisingai pateikė investicijų duomenis į apskaitos programą „Biudžetas VS“, nes nurodė 518,5 tūkst. Eur didesnes investicijas į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus. Pateikiant duomenis į VSAKIS nurodė 34,7 tūkst. Eur didesnes investicijas į pelno nesiekiančius juridinius asmenis.
14	Zarasų r.	-1 031,4		-115,6		Savivaldybės administracija apskaitė investicijas į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus ir parodė finansinėse ataskaitose ne nuosavybės metodu, o įsigijimo savikaina.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir auditų rezultatų suvestines.